

SECOND OPINION

'BEVERS EN DE GEPLANDE OVERNACHTINGSHAVEN SPIJK'

Notitie van het Bureau van de Zoogdierverseniging:

DATUM	13 NOVEMBER 2015
PROJECTNUMMER	2015.127
PROJECTNAAM	BEVERS BEIJENWAARD SPIJK
OPDRACHTGEVER	PROVINCIE GELDERLAND
AUTEUR(S)	VILMAR DIJKSTRA & STEFAN VREUGDENHIL
PROJECTLEIDER	VILMAR DIJKSTRA
DOCUMENTNUMMER	N2015025

1 Algemeen

Inleiding

De Boven-Rijn en Waal behoren tot de drukst bevaren vaarwegen in Nederland. Schippers zijn verplicht om op tijd rust te nemen om de veiligheid te waarborgen. Daarvoor zijn buiten de vaargeul voldoende ligplaatsen noodzakelijk. Tussen Tiel en de Duitse grens is er sprake van een aanzienlijk tekort aan overnachtingsplaatsen. Zonder aanvullende plaatsen kan een deel van de vloot niet optimaal opereren en/of veroorzaakt zij hinder voor de overige vaart. Uit het oogpunt van veiligheid en bereikbaarheid is een overnachtingshaven ter hoogte van Lobith van dwingend nationaal/openbaar belang (Reyntjes 2015, Witteveen+Bos 2015).

De provincie Gelderland heeft van het Ministerie van Infrastructuur & Milieu formeel de opdracht gekregen om een locatie te vinden voor een nieuwe overnachtingshaven in de buurt van Lobith. De provincie heeft deze opdracht in samenwerking met de gemeente Rijnwaarden en Rijkswaterstaat opgepakt. Een van de locaties waarvoor gekozen is, ligt tegen Spijk en omvat nagenoeg de gehele Beijenwaard.

Probleemstelling

In de Beijenwaard leeft een beverfamilie (Van Lieshout 2013). In verband met mogelijke negatieve effecten op de beschermde bever zijn op grond van de Flora- en faunawet de effecten als gevolg van de aanleg en ingebruikname van de overnachtingshaven beoordeeld.

In het kader van de ontheffingsaanvraag voor de Flora en faunawet is vooroverleg geweest op basis van de concept-vergunningaanvraag met het bevoegd gezag (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, RVO). Ten aanzien van de bever wordt door de initiatiefnemers van de overnachtingshaven geconcludeerd dat er geen ruimte is om de bevers op de geplande locatie te handhaven. Dit betekent een overtreding van artikel 11 van Flora- en faunawet: het vernietigen van een vaste rust en verblijfplaats.

Daarnaast bestaat volgens de initiatiefnemers het risico dat een individu gedood wordt wanneer de bever(s) niet zelfstandig uit de verblijfplaats/leefgebied vertrokken is/zijn op het moment dat de werkzaamheden beginnen. Dit zou een overtreding zijn van artikel 9 van de Flora- en faunawet. Verder wordt op een andere locatie geschikt bevergebied ingericht om de schade aan de populatie te mitigeren. RVO is van mening dat de initiatiefnemers niet kunnen garanderen dat het nieuwe leefgebied waarin wordt voorzien in het compensatieplan (locatie Nooteboom) wordt gekoloniseerd door deze specifieke beverfamilie. Evenmin wordt aangegeven wat er met deze specifieke beverfamilie wel gaat gebeuren.

De provincie Gelderland heeft het Bureau van de Zoogdierverseniging gevraagd om de door Witteveen+Bos opgestelde rapportage en de voorgestelde compensatie door te nemen voor wat betreft het oordeel over de bever. Verder wordt gevraagd aan te geven of de getrokken conclusies en voorgestelde maatregelen naar inzicht van het Bureau van de Zoogdierverseniging voldoende zijn of niet en dit te onderbouwen in een notitie. Als het Bureau van de Zoogdierverseniging het niet eens is met de getrokken conclusies, vraagt de provincie om aanbevelingen te doen.

Afbakening

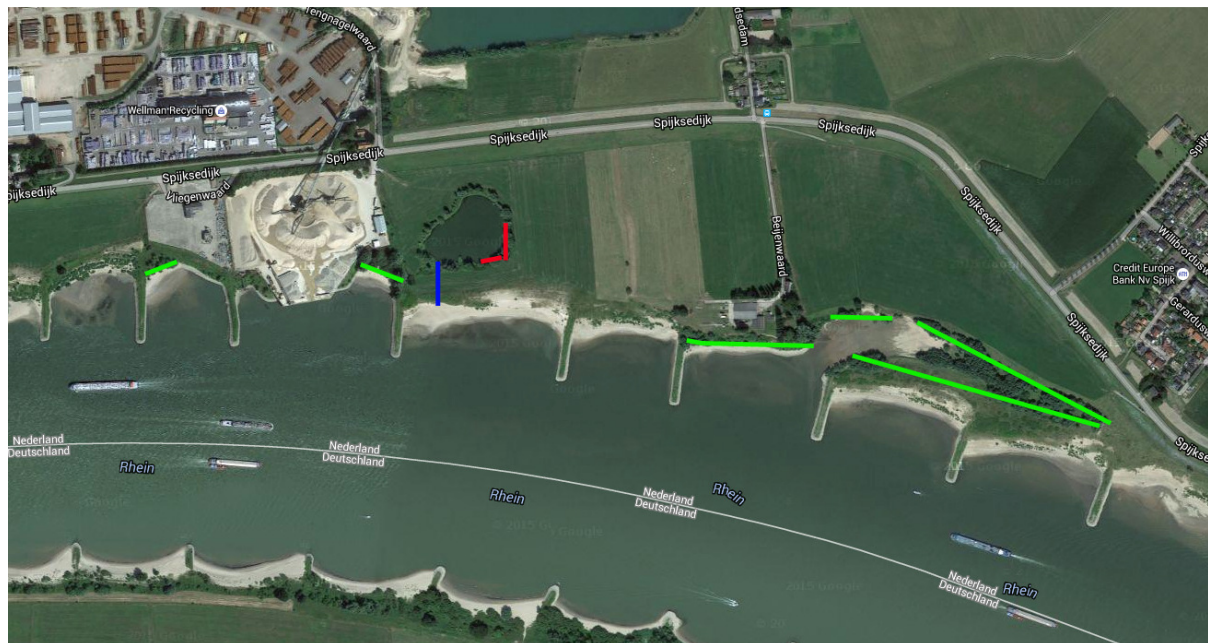
In deze notitie wordt niet ingegaan op de keuze van de locaties van de overnachtingshavens, of de noodzaak van deze havens. Er wordt uitsluitend gekeken naar de functie van de Beijenwaard voor de daar levende bevers, wat er waarschijnlijk met de bevers van de Beijenwaard gaat gebeuren als volgens de voorgestelde werkwijze van de initiatiefnemers wordt gewerkt en in hoeverre de mogelijkheden om de beverfamilie als geheel te behouden volgens het Bureau van de Zoogdiervereniging voldoende onderzocht zijn.

Het Bureau van de Zoogdiervereniging geeft alleen adviezen over wat de beste handelwijze is voor de bevers in deze bevervestiging. Besluiten hoe er verder gehandeld gaat worden, liggen geheel bij de initiatiefnemers en het bevoegd gezag.

2 De aanwezige bevervestiging

Huidige situatie

Om een beeld te hebben van de situatie ter plekke en een goede beoordeling uit te kunnen voeren, is op 16 oktober 2015 een veldbezoek gebracht. In figuur 1 staat de Beijenwaard weergegeven met de op die dag aangetroffen functies die de verschillende gebiedsdelen voor de bevers hebben.

Figuur 1. Het gebruik van de Beijenwaard bij Spijk door bevers. In rood, locaties met een burcht en hollen; blauw, een wissel om van de plas in de rest van het territorium te komen; groen, houtige vegetatie met vraatsporen van bevers.

In de aanwezige plas (ongeveer 1 ha groot), ligt aan de oostoever een burcht, evenals minimaal 2 hollen. In de zuidoever van deze plas bevindt zich aan de oostkant eveneens een hol. Daarnaast zijn op de zuidoever enkele oude ingestorte, niet meer actieve burchten en hollen gevonden. De hoeveelheid eetbare houtige gewassen langs de plas is gering, zodat de bevers deze regelmatig verlaten om aanvullend te kunnen foerageren op houtige gewassen en kruiden langs de rivier. Daarvoor wordt een wissel gebruikt die vanaf de zuidoostkant van de plas naar de rivier loopt. De lengte van de wissel is met een kleine 80 meter lang te noemen voor bevers. De andere foerageerplekken met houtige begroeiing, die de bevers langs de rivier tot hun beschikking hebben, liggen

langs de rivier en met name bij de inham ten oosten van de plas. Dit bestaat voornamelijk uit wilg (*Salix spec.* zowel boomvormers als struiken) en voor een klein deel uit zwarte populier (*Populus nigra*).

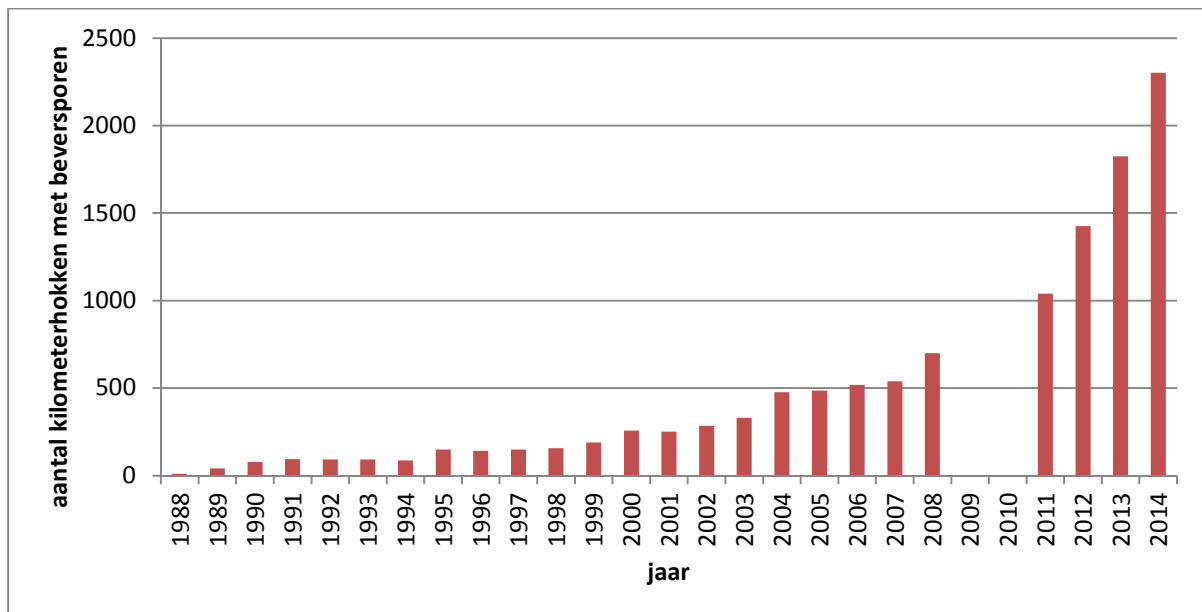
Een telling die in 2014 op deze locatie werd uitgevoerd door de beverwerkgroep van de Zoogdierverseniging (CaLutra), leverde zes individuen op (mondelinge mededeling G. Kolenbrander). Gezien de vraat aan twijgen die op 16 oktober langs de plas werd gevonden, wordt verwacht dat er in 2015 jongen zijn geboren.

Wat zijn de gevolgen van de voorgestelde werkwijze?

In het rapport van de initiatiefnemers wordt gesteld dat er binnen of bij het plangebied na uitvoering van het beoogde project, geen ruimte meer is voor de bevervestiging. Daarom wordt voorgesteld om het plangebied ongeschikt te maken en de bevers hun eigen weg te laten zoeken. Het oppervlak aan verloren gegaan bevergebied wordt dan op een andere locatie (binnen de Rijnstrangen, locatie Nootenboom) ontwikkeld om de schade op populatieniveau teniet te doen.

Wat is het effect op de populatie?

In het geval dat de bevervestiging in het plangebied verdwijnt en de dieren zich al dan niet op een andere locatie vestigen, heeft volgens het Bureau van de Zoogdierverseniging, op basis van de huidige groei, weinig effect op de gunstige staat van instandhouding van de beverpopulatie op landelijk en regionaal niveau. De ontwikkeling in ons land (zie figuur 2) is dusdanig dat het verlies van één bevervestiging een geringe negatieve impact zal hebben.

Figuur 2. Ontwikkeling in het aantal kilometerhokken met beversporen in Nederland in de periode 1988-2014. Over de periode 2009/2010 zijn te weinig gegevens bekend en daarom weggelaten (bron: Zoogdierverseniging, NEM).

Wat is het effect op de individuen?

De kans dat de bevers die bij de huidige plannen uit het plangebied verdreven worden, het nieuwe leefgebied in de Rijnstrangen (compensatiegebied Nootenboom) gaan vinden en gaan bevolken is erg klein. De kans dat dit voor alle dieren binnen deze vestiging geldt, wordt zelfs als verwaarloosbaar geschat.

De bevers die verdreven worden uit het plangebied zullen zich door het rivierengebied verspreiden en daar op zoek gaan naar een nieuw leefgebied. Dat gaat waarschijnlijk niet als familie gebeuren, maar meer als losse individuen. Dat geldt waarschijnlijk ook voor de nog niet volwassen dieren binnen deze familie. Aangezien het rivierengebied behoorlijk is volgelopen met bevers is er reëel kans dat een deel van de dieren niet zal slagen in het bezetten van een nieuw territorium. Een deel van de dieren zal gaan zwerven en uiteindelijk mogelijk omkomen door conditieverlies als gevolg van stress.

Hoe effectief is het geplande compensatiegebied?

Ter compensatie van het verdwijnen van de bevervestiging in de Beijenwaard is een compensatiegebied gepland in de Rijnstrangen (locatie Nooteboom). Het is echter maar de vraag of hier een nieuwe bevervestiging zal ontstaan. Het Bureau van de Zoogdierverseniging schat in dat de kans erg klein is dat er in het compensatiegebied een nieuwe bevervestiging ontstaat. De kans wordt aanzienlijk groter geacht dat het compensatiegebied wordt ingelijfd door de bevervestiging die daar al aanwezig is. Dit vanwege de geringe grootte van het compensatiegebied, de territorialiteit van de bever en het feit dat de aangrenzende watergang ten zuiden van het compensatiegebied al onderdeel is van een bestaande bevervestiging. Daarmee wordt de huidige voorgestelde compensatiemaatregel op dat punt als niet effectief beoordeeld.

Als het de bedoeling is om met het compensatiegebied alleen leefgebied van de bever te compenseren en niet het verloren gaan van een bevervestiging, dan volstaat het voorgestelde compensatiegebied wel.

3 Kan het anders?

Om deze vraag te kunnen beoordelen is het eerst noodzakelijk om in beeld te krijgen hoe de huidige bevervestiging fysiek is opgebouwd. In dat geval komt beter in beeld wat er precies gemitigeerd moet worden.

Wat moet gemitigeerd/gecompenseerd worden?

Om de bevers als familie te behouden moet er in of vlak bij het plangebied aan twee belangrijke voorwaarden worden voldaan. Ten eerste dient er een oever aanwezig te zijn waar de bevers dagrustplaatsen (burchten en/of hollen) kunnen construeren. Ten tweede dient er voedsel aanwezig te zijn in de vorm van geschikte houtige begroeiing en kruidenvegetatie (kruiden en/of waterplanten).

Bij mitigatie/compensatie van voedselgebied is het van belang om met name de hoeveelheid voor bevers functionele houtige begroeiing die verwijderd wordt, op een andere locatie in of vlak bij het plangebied te ontwikkelen. De kruiden die bevers eten zijn doorgaans nagenoeg overal langs oevers te vinden. Doorgaans is het daarom niet noodzakelijk kruidenrijke oevers te mitigeren of compenseren. Een kruidenrijke begroeiing dient alleen gemitigeerd of gecompenseerd te worden als deze binnen het leefgebied niet meer beschikbaar is na de ingreep.

De hoeveelheid houtige begroeiing binnen het plangebied van de bevervestiging Beijenwaard is relatief gering. De bevers hebben binnen hun huidige vestiging ongeveer 2,2 ha aan houtige begroeiing beschikbaar. Ten westen van het plangebied is langs de rivier ongeveer 0,2 ha beschikbaar. In het plangebied gaat het in totaal om ruim 2 ha (zie figuur 3). Daarvan staat langs de plas ongeveer 0,4 ha hout, waarvan een deel al door de bevers is om geknaagd. Veel van de om geknaagde bomen en struiken zijn echter weer uitgelopen. De andere foerageerplekken met houtige begroeiing, die de bevers binnen het plangebied langs de rivier binnen hun (ingeschatte) territorium tot hun beschikking hebben, bedragen in totaal ruim 1,6 ha. Een deel van het oppervlak binnen

het plangebied (ongeveer 1 ha), is echter alleen maar voor de bevers beschikbaar bij hoge rivierwaterstanden en daarmee niet volledig functioneel. Het is echter niet uit te sluiten dat als de hoeveelheid houtige begroeiing verder zou afnemen de foerageerafstand vanaf het water groter wordt. Er kan volstaan worden met het mitigeren van een kleiner deel van het oppervlak dat alleen bij hoogwater functioneel is. De voorwaarde is dan wel dat de nieuwe begroeiing volledig functioneel wordt aangelegd (binnen 30 m van de gemiddelde waterlijn). Bij mitigatie of compensatie van houtige begroeiing is dan het volgende oppervlak aan houtige begroeiing noodzakelijk; $1 \text{ ha} + (1 * 0,5) = 1,5 \text{ ha}$. Daarbij is aangenomen dat de vegetatie die momenteel slechts functioneel is gedurende enkele dagen per jaar, vergelijkbaar is met de helft van volledig functionele vegetatie. Verder is aangenomen dat de 0,2 ha buiten het plangebied niet wordt aangetast. Dat laatste is van belang in het licht van het volgende. Enkele jaren geleden zijn wilgen die binnen het plangebied boven aan en op de stranden ten zuiden en zuidoosten van de plas staan omgezaagd. Hier en daar is nog te zien dat deze begroeiing voorheen als voedsel werd gebruikt door de bevers. Het is niet bekend of daarbij rekening is gehouden met de aanwezigheid van de bevers. Geschat wordt dat het daarbij om ongeveer 0,5 ha gaat. Gezien de geringe hoeveelheid houtige begroeiing zou deze vegetatie naar onze mening alsnog gecompenseerd moeten worden.

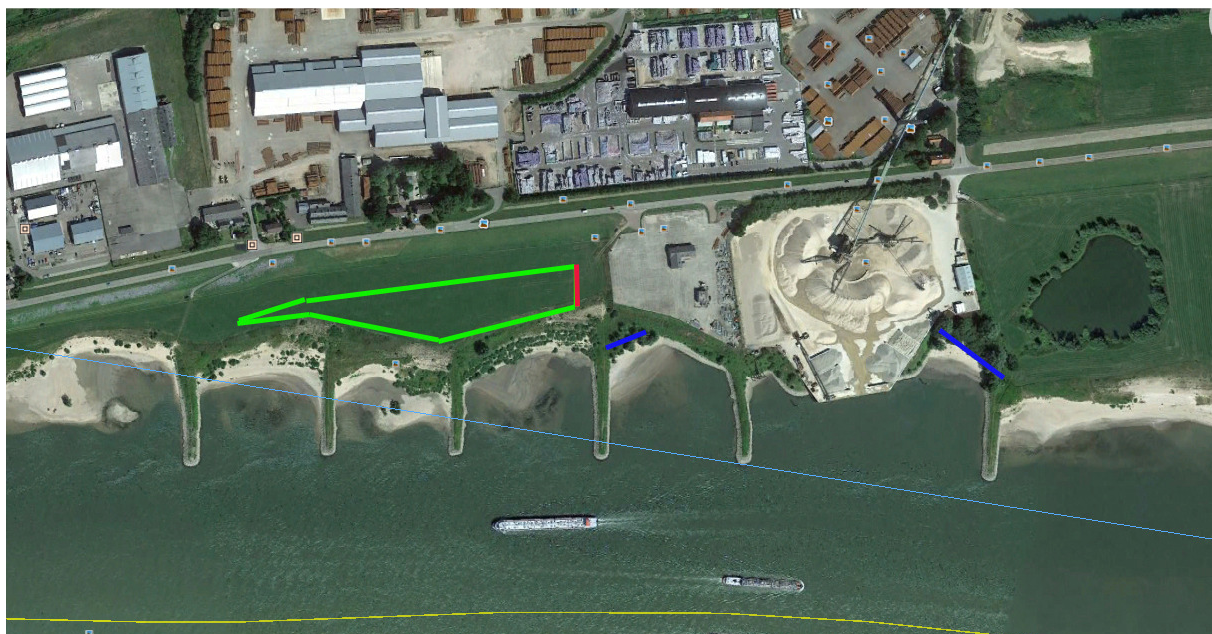
Figuur 3. Voor bevers functionele houtige begroeiing (lichtgroen, met oppervlak in vierkante meters) in het plangebied (rode omlijning) (bron: opdrachtgever).

4 Is mitigatie/compensatie binnen of vlak bij het plangebied realiseerbaar?

De omgeving van de Beijenwaard en de beoogde nieuwe inrichting van de Beijenwaard bieden volgens het Bureau van de Zoogdiervereniging wel mogelijkheden om deze bevervestiging dusdanig te mitigeren dat deze behouden kan worden. Dat kan via een combinatie van maatregelen binnen het plangebied en herinrichting van de aanliggende uiterwaarden ten westen van het plangebied.

Dagrustplaatsen

Binnen het plangebied zijn weinig mogelijkheden om oevers te creëren waar de bevers hopen of burchten kunnen aanleggen. De ligging van de oevers en het ruimtegebruik voor de overnachtingshaven is dusdanig dat dit minder reëel is. Een mogelijk locatie om binnen het plangebied geschikte oevers te construeren is de poel die aan de westkant gepland is. Dat kan alleen als deze van voldoende diepte wordt (vergelijkbaar met de diepte van de huidige plas), zodat hij het gehele jaar voldoende water bevat. Buiten het plangebied zijn er, qua ruimte, betere mogelijkheden in de uiterwaarden direct ten westen van het plangebied, aan de andere kant van het industrieterrein (zie figuur 4). Door in dat deel een plas te construeren met een vergelijkbaar oppervlak als van de huidige plas, kan hier een geschikt leefgebied worden ingericht. De ligging is dusdanig dichtbij de huidige vestiging en op voldoende afstand van bestaande andere bevervestigingen, dat verwacht wordt dat de bevers uit de Beijenwaard het al kort na inrichting zullen vinden. Vanwege de hoge ligging van het industrieterrein is de oostkant van die uiterwaarden een uitgelezen locatie om oevers te creëren die ideaal zijn voor bevers voor het graven van hopen of het bouwen van burchten. Bovendien zijn hier ook goede mogelijkheden om een eenvoudige hoogwatervluchtplaats te creëren, waardoor de kans sterk wordt verkleind dat de bevers bij een hoogwater in de primaire waterkering gaan graven.

Figuur 4. Impressie van de mogelijke inrichting van de uiterwaarden ten westen van de Beijenwaard als mitigatiegebied. In groen, omlijning van plas van circa 1 ha, waarlangs houtige vegetatie ontwikkeld kan worden; rood, locatie voor oever met profiel voor burchten en hopen; blauw, huidige aanwezige houtige vegetatie die zoveel mogelijk behouden moet blijven.

Houtige begroeiing

Binnen het plangebied zijn meerdere mogelijkheden om een deel van het verloren gegaan foerageergebied te ontwikkelen, in de vorm van oevers met wilgen en andere voor bevers eetbare soorten bomen en struiken. Binnen de geplande overnachtingshaven liggen er mogelijkheden op de oevers langs de dijk en de oevers die vanaf de dijk naar het zuiden lopen (ongeveer een lengte van 1,3 km, zie figuur 5). Bevers kunnen goed omgaan met de aanwezigheid van mensen en boten in hun foerageergebied, dus de aanwezigheid van de overnachtingshaven is wat betreft verstoring geen probleem. Om het zicht van de dijk op de rivier te behouden zijn struikvormende wilgen het meest geschikt om te gebruiken (bijvoorbeeld katwilg, *Salix viminalis* en amandelwilg, *S. triandra*). De aanwezigheid van wilgenstruweel dempt bovendien de golfslag. Daarnaast voldoet de aanwezigheid van het wilgenstruweel ons inziens meer aan het beeld van het gewenste 'rivierdorp in het groen' (Witteveen+Bos 2015). Boomvormende wilgen zijn hier minder gewenst vanwege het behouden van zicht op de rivier en problemen met door bevers om geknaagde bomen. Op deze wijze kan naar schatting ongeveer 1,5 ha ontwikkeld worden (uitgaande van circa 700 m ingeplante oeverlengte). De oever die over blijft kan ontwikkeld worden tot een kruidenvegetatie waar de bevers eveneens kunnen foerageren. De strekdammen die tussen de rivier en de overnachtingshaven liggen kunnen vrij blijven van houtige begroeiing vanwege het zicht (veiligheid).

Figuur 5. Impressie van de toekomstige overnachtingshaven met daarin aangegeven waar mogelijkheden liggen om struweel van wilgenstruiken te ontwikkelen (rode lijnen).

Ook langs de in het plangebied te ontwikkelen poel liggen mogelijkheden om houtige begroeiing te laten ontstaan ten behoeve van de bever. Ten slotte kan een groot deel van de benodigde begroeiing ontwikkeld worden langs de door ons voorgestelde aan te leggen plas ten westen van het eerder genoemde industrieterrein (figuur 4). Afhankelijk

van de beschikbare ruimte en mate van opstuwing is er waarschijnlijk ruimte voor 0,7 tot 2 ha foerageergebied met houtige begroeiing.

Inpassing ten behoeve van de doorstroombaarheid van de rivier

Voor de veiligheid is het van belang dat er zo min mogelijk obstakels in de stroombaan van de rivier aanwezig zijn, zodat het water snel kan afstromen. Houtige vegetatie en ruigten worden daarom in de stroombaan van de rivier als minder gewenst beschouwd. Daarmee kan met de inrichting van het nieuwe gebied voor de bevers rekening gehouden worden.

In de huidige situatie bevindt zich in de Beijenwaard een redelijke hoeveelheid houtige begroeiing, op voor de doorstroming onhandige locaties. Een vele malen groter obstakel vormt echter het buitendijks gelegen industrieterrein met de sorteer- en overslaglocatie voor zand en grind verwerkingslocatie. Deze bottleneck in de rivier blijft in de huidige vorm bestaan. Ook andere delen van de Beijenwaard hebben hooggelegen delen. Bij de inrichting van de overnachtingshaven wordt dit alles verwijderd, waardoor de doorstroombaarheid op die locatie verbetert.

De ontwikkeling van wilgenstruiken langs een deel van de oevers in de overnachtingshaven zal de doorstroombaarheid mogelijk negatief beïnvloeden. Er zijn echter twee factoren die er waarschijnlijk voor zorgen dat dit meevalt. Ten eerste wordt de vegetatie ontwikkeld langs de dijk en dat is een locatie waar de stroomsnelheden vaak al geringer zijn. Ten tweede ligt aangrenzend stroomafwaarts het al eerder aangegeven hoog gelegen industrieterrein.

De ontwikkeling van alternatief bevergebied stroomafwaarts en aanliggend aan het hoog gelegen industrieterrein heeft daarom waarschijnlijk ook maar geringere effecten op de doorstroombaarheid. Mogelijk kunnen ongewenste effecten nog verminderd worden door een aangepaste inrichting. Denk bijvoorbeeld aan een verlaging van de relatief hooggelegen voor bevers in te richten uiterwaarden en uitgekiende situering van de benodigde houtige vegetatie. Dit alles kan definitief duidelijk worden na het doorrekenen van verschillende scenario's door Rijkswaterstaat.

Benodigde tijd voor ontwikkeling

Als ervoor gekozen wordt om alternatief bevergebied naast het plangebied te ontwikkelen, zoals bovenstaand wordt beschreven, dan dient rekening gehouden te worden met de ontwikkeltijd van het nieuwe leefgebied. Verwacht wordt dat ongeveer 2 jaar na aanleg van de oevers deze dusdanig gestabiliseerd en begroeid zijn dat de bevers ze geschikt achten om holen of burchten te creëren. De houtige begroeiing heeft minimaal 3 jaar nodig om zich dusdanig te ontwikkelen dat ze als voedselbron geschikt wordt voor bevers. Daarbij is het aan te bevelen om in ieder geval een deel van het benodigde oppervlak in te planten met wilgenstaken, zodat er na 3 jaar al een redelijke hoeveelheid voedsel aanwezig is. Verwacht wordt dat als na 3 jaar de bevers nog geen holen of burchten hebben aangelegd in het nieuwe gebied, ze dat alsnog gaan doen als op dat moment de huidige locaties op gecontroleerde wijze ongeschikt worden gemaakt.

Kans op succes van de maatregelen

Als ervoor wordt gekozen om volgens bovenstaande werkwijze verder te gaan, dan wordt de kans dat de bevervestiging behouden blijft, zonder dat er verliezen optreden, als groot ingeschat.

5 Vangen en herplaatsen

In het geval dat de voorkeursoptie voor de ontwikkeling van alternatief bevergebied in de naastgelegen uiterwaarden niet mogelijk is, dan is er nog een andere mogelijkheid die te verkiezen is boven het door de initiatiefnemers voorgestelde verjagen van de bevers door het huidige leefgebied ongeschikt te maken. Dit is het op een gecontroleerde wijze uit het plangebied verwijderen van de bevers door ze weg te vangen en elders uit te zetten. De initiatiefnemers behandelen de mogelijkheid in hun rapportage (Witteveen+Bos 2015), maar vinden deze minder geschikt vanwege de stress die het voor de dieren oplevert en de kans dat de dieren weer terugkeren.

Het ongeschikt maken van het huidige leefgebied en het daaruit verjagen levert echter ook erg veel stress op. Bovendien is het zoals beschreven maar de vraag of het de dieren dan lukt om nieuwe leefgebieden te vinden. Het doelgebied binnen de gemiddelde dispersieafstand zit namelijk al vol met bevers. Dieren zullen daardoor verder weg moeten trekken, maar ook daar begint het in het rivierengebied aardig vol te raken. Daardoor zullen er hoogstwaarschijnlijk verliezen optreden.

Terecht wordt verwacht dat de kans bestaat dat de verplaatste dieren zullen proberen terug te keren. Ze komen dan echter in een ongeschikt gebied en zullen alsnog vertrekken. Dit kan bovendien voorkomen worden door de dieren uit te zetten op een locatie die ver van de huidige locatie vandaan ligt (in ieder geval buiten de Gelderse Poort). Daarbij kan het beste gekozen worden voor een locatie binnendijs, die momenteel vrij is van bevers, maar waar wel bevers in de wijde omgeving voorkomen. Een rondvraag bij terreinbeheerders kan een dergelijke locatie opleveren. Het is bij een dergelijke actie van belang dat alle dieren tegelijkertijd worden losgelaten in het nieuwe gebied. Omdat het erg onwaarschijnlijk is dat alle leden van de beverfamilie tegelijkertijd worden gevangen, is het noodzakelijk de gevangen dieren op te vangen totdat de gehele familie compleet is. Daarvoor dient dan wel een opvanglocatie te worden ingericht. Dat kan door in het uitzetgebied een kooiconstructie te maken. Daarmee wennen de dieren direct aan het nieuwe gebied. Om in beeld te krijgen hoe groot de familie is, zijn tellingen voorafgaand aan het vangen noodzakelijk.

Kans op succes na vangen en herplaatsen

Bij een juiste uitvoering wordt de kans op een succesvolle herplaatsing zonder verliezen groot geacht. Vooral wat betreft het herplaatsen zijn tijdens de herintroducties in Nederland dusdanige ervaringen opgedaan dat bekend is hoe dit op de juiste wijze uit te voeren. Wel wordt verwacht dat de kans op succes wat kleiner is dan de kans op succes volgens de werkwijze zoals onder 4 beschreven (pagina 7).

6 Overige opmerkingen naar aanleiding van de rapportages

Witteveen+Bos 2015; 8.3.2. Mitigerende maatregelen

Pagina 43.

Er wordt gesteld dat de huidige bevervestiging geen uitzonderlijk goed leefgebied is, vanwege de relatief geringe hoeveelheid functionele houtige begroeiing. Het klopt dat dit op langer termijn tot gevolg kan hebben dat de vestiging ophoudt te bestaan. Op korte en middellange termijn is er echter sprake van een goed leefgebied. Dit wordt onderbouwd door het relatief grote aantal dieren dat in 2014 is waargenomen (6 dieren) en de waarschijnlijke aanwezigheid van jongen in 2015. Daarmee zal het voor de bevers een groter verlies zijn om deze locatie te verlaten, waardoor ze mogelijk meer stress oplopen, dan in het geval dat het geen goed leefgebied zou zijn.

Het ingrijpen direct na hoogwater om de dieren te verjagen is een ingewikkelde constructie en wordt afgeraden. Het verwijderen van de foerageermogelijkheden in combinatie met het ongeschikt maken van de dan aanwezige holen en burchten volstaat om het gebied vrij van bevers te krijgen.

Pagina 45.

De voortplantingsperiode loopt niet van mei tot augustus, maar van mei tot september. Werkzaamheden kunnen pas uitgevoerd worden na augustus. Op andere plekken in het rapport staat het wel correct vermeld.

7 Conclusies en aanbevelingen

Naar beoordeling van het Bureau van de Zoogdierverseniging zal de door de initiatiefnemers voorgestelde werkwijze weliswaar leiden tot het verlies van een bevervestiging, maar zal dit nauwelijks invloed hebben op de duurzame instandhouding van de beverpopulatie op regionaal of landelijk niveau. Wel heeft het een negatieve invloed op de overleving van de individuen van deze bevervestiging.

Het is mogelijk om in en rond het plangebied de bevervestiging te mitigeren. Het Bureau van de Zoogdierverseniging adviseert om deze mogelijkheid als eerste verder te onderzoeken en uit te werken. Indien uit het onderzoek blijkt dat de mitigatie in en rond het plangebied niet reëel is, dan wordt geadviseerd om vervolgens de mogelijkheid te onderzoeken de bevers te vangen en elders *als familie* uit te zetten.

Pas als duidelijk is dat bovenstaande twee werkwijzen niet kunnen worden gerealiseerd, adviseert het Bureau van de Zoogdierverseniging te handelen volgens de huidige door de initiatiefnemers voorgestelde werkwijze.

8 Literatuur

Reyntjes, J. 2015. Notitie ADC overnachtingshaven Lobith. Provincie Gelderland. 37p.

Van Lieshout, S. 2013. Natuurtoets Overnachtingshaven Lobith. Adviesbureau E.C.O. Logisch. 56 p. In: Witteveen+Bos 2015. Overnachtingshaven Lobith. Flora- en faunawettoets. Rapport AH660-1-323/15-015.830. 70p.

Witteveen+Bos 2015. Overnachtingshaven Lobith. Flora- en faunawettoets. Rapport AH660-1-323/15-015.830. 70p.